

Macskaidók

írta: Szóke-Kiss Márton

Az istenek hírnökei.

Így hívták a szikaszarvasokat, akik alig másfél évszázaddal ezelőtt még benépesítették a Nara Park területét. Turisták ezrei látogattak el évente hozzájuk, hogy némi békére leljenek a társaságukban.

A szarvasokból mára egy sem maradt a park kertjei és templomai között. Azt beszélnek, ahogy az emberek eltűntek a környezetükből, az állatok bánatukban felvonultak a Vakakusza-hegyre, hogy elsirassák őket. Nem tudom, mennyi igaz ebből, és mennyi volt az utolsó itt élő emberek fantáziájának szüleménye. Egy dolog azonban biztos: miután két héttel ezelőtt, 2173. március 17-én, 119 éves korában, Csennaiban elhunyt Jyeshtha Aayush Gupta, a Nara egykor nyüzsgő parkjában élő Notoko Saigo lett a Föld utolsó élő embere.

Az interjú létrejöttét több tényező is nehezítette, és ezek közül csak az egyik volt Saigo híresen visszavonult életvitele. Gupta nagyvilági összejövetelei mellett, amelyeken rossz nyelvek szerint már csak testben vett részt, a közvélemény hajlamos volt megfélemlíteni a Japán egykori fővárosában élő Saigoról, aki soha, egyetlen interjút sem adott. Hogy most mi változott, arról csak sejtésekkel rendelkezem, amikor megérkeztem a botanikus kert fái között megbúvó kicsiny, ívelt cseréptetős házikóhoz.

Az apám és a nagyapám sosem fogadott volna újságírót az otthonában. Vendégeket sem gyakran, ahhoz túl büszkék voltak. A talpalatnyi lakásokba, amelyekben ők éltek, jó szívvel csak megpihenni térhettek vissza egy átdolgozott nap után. Amikor találkozót szerveztek, étterembe mentek, vagy azokba az éneklős bárókba, amiket maguk már nem ismernek. Shin nagybácsi felrobbanna, ha látná, hogy maga azon a tatamin ül, amit előtte kizárólag a család tisztelt meg évtizedeken át.

Most pedig mégis hova mehetnénk?

Amikor a barátaimnak meséltem, kivel fogok interjút készíteni, több remek éttermet is ajánlottak a környéken. Innen tíz perc sétára a Hirasóban isteni fugut készítenek.

Máris megmérgezne? **[Elgondolkodik.]** Negyven-ötven évvel ezelőtt még bejártam a városba. Látni akartam, hányan maradtunk. Melyik épületekben dolgoznak még emberek, működnek-e kávézók, benzinkutak? Könyvesboltok. Kinn van-e még Dodo-kun a zöldségeivel a Szanjo-dori sikátor előtt? Vannak építkezések, vagy már minden kivitelező a maguk átalakításait végzi? Tartanak hangversenyeket a centenáriumban? Hm. Egyáltalán hallgatnak maguk zenét?

Olvasunk és hallgatunk zenét is...

[Legyint.] Mondom akkoriban ilyesmik jártak a fejemben. Mennyire más lett a város, mióta gyerekként először szálltam fel édesanyám nélkül a Nara-szenre! Iskolába menet az ablakon kibámulva figyeltem, ahogy a cseréptető házak és ostorfák rengetegét felváltják a betontornyok és a városi kakofónia. Mindig is itt akartam megöregedni, ahogy a családom szinte minden tagja. Ők itt voltak egymásnak, itt voltunk egymásnak. Most nézzen rám. Egyedül élek egy viskóban, amit én építettem, egy olyan hajdani parkban, ahol korábban arra sem adtak volna engedélyt, hogy átrakjanak egy táblát egyik szentély elől a másikhoz.

Azzal, hogy még fogadom is magát a házamban, élő jelképe vagyok az emberi faj... tudja maga. Nem maradt belőlünk már se becsület, se szokás.

Mégis vállalta ezt az interjút. Miért?

[Boldogtalanul nevet.] Talán magába injektált valamit abból a tapintatosságból, ami minket, japánokat jellemzett? Vagy épp ellenkezőleg. Nem hallotta, mire készülnek a városháza bajszos döntéshozói?

Ha jól tudom, Neko Nobusu néhány hónappal ezelőtt kereste meg önt azzal az elképzeléssel, hogy újra megnyitná a Nara Parkot a látogatók előtt. Önnek az eddig kapott napi élelmiszercsomagok és heti orvosi ellátás mellett további juttatásokat javasoltak. Többek között kialakítanának önnek egy lakosztályt a Tódaidzsi vagy a Kófukudzsi templomok tetején.

Hát persze! **[Szemmel láthatóan ingerült.]** Milyen szépen körülírta, hogy állatkerti látványossággá akarnak tenni. Tudja, nem vagyok hipokrita! Tizenkét évesen, Oszakában, az állatkertben. Anyám egész délután vigasztalt, úgy felzaklatott a bezárt állatok látványa. Emlékszem a mélabús elefántokra, a sziklafalak villanypásztorain fennakadt oroszlánra. Ez

egyébként néhány évvel azelőtt történt, hogy betiltották az állatkerteket, először pont Japánban és Kelet-Ázsiában. Aztán mindenhol máshol is.

Innentől számomra legalább kétszínű, hogy az utolsó élő embert... akarják holmi kirakatba tenni. Mert mondhatnak bármit, a tények nem változnak: maguké az egész Föld, nekem pedig ez a park az egész világom, és most ezt is el akarják venni tőlem.

Pár pillanatig tekintetét az enyémbe mélyeszi, majd elfordul. Nem szólok semmit. Saigo megfogja a kettőnk között álló asztalon mindeddig érintetlen teakiöntőt, majd alig remegő kézzel tölt nekem egy csészével, aztán magának is. Ilyen, amikor a több mint egy évszázados beidegződés felszínre tör.

Ha kíváncsiak rám, itt vagyok, kérdezzen. De ne legyenek attrakció.

A teakiöntő mellett több mint egy tucat vaskos mappa hever. Némelyikből színes öntapadók kandikálnak ki, mint piciny sárkánykígyók nyelvei.

Látom jó pár fényképalbuma van, jegyzem meg

Mostanában időm nagy részét a családi képek rendszerezésével és dokumentálásával töltöm. Rendes nyomtatott képek ezek. Talán elővigyázatosságból. Kevés digitális anyag maradt rám. Vannak fényképeim Eto ükampámról. Nagy utazó volt, bejárta Ázsiát, Srí Lankától a Jeges-tengerig. Nagyapám sok-sok történetet mesélt róla, egyszer hónapokig raboskodott félreértésből Kazahsztánban vagy Üzbegisztánban. Képzelteri milyen félreértés volt. Ükanyámmal nem éltek meg együtt az első tíz éves jubileumukat. Ezután ükapám kétszer házasodott még, de egyik sem tartott tovább egy sóhajnál.

Aggastyán korára került hozzá valahonnan egy kuril csonkafarkú macska, aminek a nevére sajnos már a nagyapám sem emlékezett. Senki sem tartotta fontosnak megjegyezni. Ezzel a névtelen csonkafarkú macskával töltötte letelepedett életének hátralévő részét. Itt vannak a fényképek, félreraktam, amikor megtaláltam őket. Sokat merengtem felettük. Ezen a képen a laptopja mellett ül a macska, mint egy *komainu*. Talán tényleg az volt, és a magánytól védte ükapámat.

Hallott más történeteket is a rokonaitól? Esetleg arról, hogyan éltek meg az első emberek Embla születését?

Sok történetet hallottam. Igen. És sokat is olvastam, főleg személyes írásokat, de hivatalos feljegyzéseket is. A történelem lett a családom és a barátaim. Miután mindenki elfogyott mellőlem, csak a betűk mögött találok hozzám hasonlókat. Akikabban a világban éltek, ami nekem már csak visszhang egy barlang mélyén.

A mi őseink egy barlangból előmászva hódították meg a világot. Maguk ezeknek a barlanglakóknak a laboratóriumából.

A dédapám, Hong Yao járt abban a lipcsei laborban, ahol Embla született. Nem volt ezzel egyedül, a fél világ ott tolongott a bejárat előtt. Később, amikor videók is kikerültek a világhálóra, valamivel kevesebb ember látogatta személyesen, így már nem éveket, csak hónapokat kellett várni egy-egy szabad helyre. Nagy attrakció volt. Az első beszélő macska. Akkor még lehetett macskának hívni magukat.

Mesélt arról a nagyapja, hogyan álltak az emberek Emblához?

A csodájára jártak. Nem tudom mi zajlott akkoriban a világban, a klímaváltozás első keményebb évei, volt valami vírus talán, mindenesetre én semmi másról nem hallottam, csak Embláról, és ami utána következett. A világ megőrült a beszélő macskától, aki persze ekkor még nem volt képes igazi beszédre. Hasonló gégemikrofonja volt, mint a pilótáknak. Persze a valódi cél a macskák felokosítása volt, amikor már volt értelme is lefordítani azt, amit mondani akarnak.

Olvasóink talán nem tudják, de az emberek által többnyire csak felokosításnak nevezett folyamat valójában a nagyagy neocortexének megnövelése, és neurotranszmittereinek átstrukturálásának eredménye, ami evolúciós távlatban egyik pillanatról a másikra 98%-os emberi értelemmel ruházta fel fajunkat.

Ugorjunk az időben: Ha jól tudom a dédapja ennél a találkozásnál a húszas évei elején járhatott. 89 éves korára, mire elhunyt, a Föld emberi populációjának majdnem fele élt együtt *paritásokkal*, vagy ahogy akkor nevezték kissé egyoldalúan, “beszélő cicákkal”. Az ön családja hogyan állt a változásokhoz?

Nagyapámnak három testvére volt, közülük kettő, Niko és Sara sosem ment férjhez. Beszélő macskákkal éltek együtt, egészen a halálukig. Persze mivel maguk rövidebb ideig élnek, mint

mi, így több macskát is elfogyasztottak életük folyamán. Őket sem értettem. Ennyire kényelmesek lettek volna? Magukat ugyanúgy meg lehetett vásárolni a boltban, mint egy zsák rizst. Három kiló beszélő macskát kérek. Perzsa macska jó lesz? Elnézést, skót lett, maradhat? Maguk voltak a soha el nem pártoló társaság, másra már nem is volt szüksége senkinek.

A nagyapámék még borzadva figyelhették, ahogy az első beszélők feltűntek az utcákon, a gazdájuk mellett sétálva. Később az újabb mutánsok már felegyenesedve jártak. Aztán ruhát kaptak meg személyi igazolványt. Nem feltétlenül ebben a sorrendben. Amíg csak árucikkek voltak, tudták, hol a helyük, aztán meg hirtelen ott álltak mellettünk szavazásnál az urnák előtti sorban.

Azt mondja, sajnálatos, hogy ugyanolyan jogokat kaptunk, mint önök, de közben tény, hogy több mint száz évvel ezelőttig nem választhattunk párt magunknak, nem dönthettük el, milyen életet akarunk élni, hanem a vásárló gazda oldalán kellett maradnunk. Maga szerint ez emberséges volt?

Jól bántunk magukkal, ne akarja úgy beállítani, mintha valami elnyomó hatalom lettünk volna. Nekünk köszönhették a puszta létezésüket. Előtte alomba piszkítottak és a földről ettek, most meg a házaikban laknak és olyan járműveket vezetnek, amiket én ha akarnék, se tudnék. Hát így néz ki az elnyomás?

Egy igény hozta létre magukat, annak az igénye, hogy végig dolgozhassuk az életünket, anélkül, hogy más emberek érzéseivel kellene foglalkoznunk. Már az előtt is valamiféle társ pótlékok voltak, hogy beszélni kezdtek volna, és újságot írni. Eltávolodtunk egymástól, és maguk ezekbe a résekbe befurakodtak, mint a szú a fába, majd belülről szétrágták az emberiség rostjait.

Mi sosem vettünk el maguktól semmit. Mindig csak adtunk. Arra nem gondolt, hogy épp a szeretni vágyás volt az, amiért egyre több ember választott minket?

Embla nem azért született erre a világra, hogy lecserélje az emberek utódait a sajátjaira.

Talán nem, de maguk mégis erre használták fel az egész fajtájukat. Hogy eltöröljenek minket!

A korabeli történetek szerint néhány évvel Embla után, az új paritások már olyan családokhoz kerültek, akik nem tudtak, vagy nem akartak gyereket vállalni. Több

évtized is eltelt, mire az első emberek hivatalos élettársi kapcsolatba léptek velünk.

Kíméljen meg a részletektől.

Talán elhiszi azokat a pletykákat, amik köztünk és az emberek közötti szexuális kapcsolatokról szólnak? Nem állíthatom, hogy sosem fordult ilyen elő a történelemben, de abban biztos lehet, hogy csak elszórva volt rá példa. Maguk már jóval előttünk lemondtak a kapcsolaton alapuló szexuális érintkezésről. Ajánlom figyelmébe Hans Ludvig művét a korai 2100-as évekből, “Szex, vagy amit annak nevezünk” címmel.

Az emberek évezredekken keresztül tartottak állatokat! Megszelídítettük a farkasokat, betörtük a vadlovakat! Nagyon jól működött minden. Volt egy mondás, hogy a “kutya az ember legjobb barátja”. Mégsem akarta egyik kutya sem szétválasztani az embereket, hogy barát helyett barátként ő kerüljön a középpontba. Nem. Őrült gondolat is lett volna, aztán mégis ilyen örült idők jöttek ránk.

Apám 8 éves koromban hagyta el anyámat egy paritásért. Az azt megelőző évben az Oszaka-öböl mellett nyaraltunk. Ekkor a személyzet túlnyomó része már nem ember volt. Néhány történész szerint olyasféle aranykora volt ez az emberiségnek, amikor a megmaradt populációnak már csak magas, vagy közepesen magas pozícióban kellett munkát vállalnia. Minden másra ott voltak maguk. Megjegyzem ezzel a rendszerrel sosem értettem egyet. A tudás mindennek az alapja, nem a származás.

Azon a nyáron találkozott apám Hina-szannal, aki takarító menedzser volt. Ő volt felelős a szobák tisztaságáért. Hina-szan negyedik generációs paritás volt, minden családtagja nekünk, embereknek dolgozott. Ő már az a nemzedék volt, aki hitt benne, hogy egy nap emberekkel versenghet majd az állásokért. Nap közben a szálloda ügyeit intézte, esténként James Millt és Adam Smithet olvasott. Apám szeretett éjszakába nyúlóan olvasni, így találkoztak a szálloda halljában.

Az édesanyja hogy élte meg a válást?

Anyám sosem heverte ki. Élete végéig fűjt apámra, amiért egy paritásért hagyta ott. Közben az is igaz, hogy anyám se fiatalon, se később nem dolgozott egy percet sem. Ő háztartásbelinek nevezte magát, de a háztartást sem ő vezette. Így amíg anyám, nyugodtan mondhatjuk, hogy

munkakerülő volt, addig Hina-szan három év múlva egy kis panziót vezetett a parton apámmal, a halála előtt pedig már két szállodájuk volt – amiket aztán apám vitt tovább, nem sok sikerrel. Ez kikészítette anyámat.

Hina-szan temetésén még odament apámhoz és megpróbálta visszacsalni őt a házba, de apám örületes patáliát csapott, és elzavarta. Emlékszem, nagyon megsajnáltam.

Fél év múlva már ő is egy paritással, Dojo-kunnal élt együtt, de amennyire én láttam, soha nem sikerült olyan harmóniát lelniük, amit apám és Hina-szan talált egymás társaságában.

Milyen viszonyban volt Hinával? Mintha vele szemben megengedőbb állásponton lenne.

Csodálkozik? Maguk mindent elvettek tőlem, Hina-szan anyám helyett anyám volt. Hiába éltem a válás után is anyámmal, egyedül voltam a hatalmas házban. Anyám napközben a kertben téblábolt és munkát tettetett, este a TV előtt várta a vacsoráját. Apáméknál mindig én voltam a középpontban, Hina-szan meghallgatta a kisiskolás élményeimet, középiskolában matematikából, földrajzból korrepetált. Nem csak apám vesztett sokat, miután elment.

Ha jól tudom, Hina volt az első olyan generáció, aki mesterséges megtermékenyítéssel, névtelen donorbankból már vállalhatott gyermeket. Ekkoriban a paritások még mindig nem választhattak szabadon párt maguknak, de az utódaik már nem laborokban fejlődtek.

Igen.

Hinának hat utóda született, öt hím és egy nőstény.

Ezt most kérdezi?

Milyen viszonyban volt velük? Testvéreinek tekintette őket?

Testvéreimnek? Nem. Ők Hina-szan gyermekei voltak.

Mesélne róluk?

Nincs mit mesélnem. A srácok 2-3 évesen már kirepültek a fészekből, csak Itsuko-csan maradt velünk. Ő volt a legfiatalabb, kötelességének érezhette, hogy az anyjával maradjon. Mindig jól kijöttünk egymással. Amíg gyerek volt, körbeugráltam vele a házat. Ha elmentem, az ablakból nézett, amikor ismét látogatóba mentem, az ajtóban fogadott.

Talán az anyjától örökölte, még egészen fiatal volt, egy kiscica, de a szemei már akkor úgy vizsgálták a világot, figyeltek engem játék közben, mintha temérdek élet lenne a háta mögött. Lenyűgözött, mintha már kilencedjére lenne ezen a világon. **[Elgondolkodik.]**

Mire tizenöt lettem, Itsuko-csan is iskolába került. Együtt jöttünk-mentünk, a szünetekben is sokat lógtunk egymás társaságában. Már akkor nagy szabadságharcos volt, azt mondta, ha felnőtt, elmegy Narából, egyedül fogja bejárni a világot. Azt mondta, senki sem kötheti majd meg a kezét, és én hittem neki.

Egyszer, évek múlva egy tüntetésen vettünk részt, pontosan nem tudom már, miért meneteltünk. Mindenképp az első sorban akart állni, a frontvonalban. Kilencven centi sem volt, de ő mégis ott akart vonulni az ütközéspontban. Nem tudtam megváltoztatni az akaratát, így hát szorososan követtem és közben próbáltam felmérni, merre tudunk elfutni, ha a szemben masírozó rohamrendőrök megindulnak. Akkor már kaptunk néhány füstgránátot, aminek a szele is úgy csípte a szemünket, mintha borsot őröltek volna a szaruhártyánkon. Azt hiszem volt ott egy vízágyú is, de lehet, hogy az máskor, máshol volt.

Szóval ott álltunk a soksávú autópálya közepén, egyik oldalon mi a transzparenszünkkel meg a hajthatatlanságunkkal, szemben pedig a plexiüveges, golyóálló mellényes disznók. Mire az egyik tüntető, kezében egy szál virággal megindult a rendőrök felé. Sokszor láttunk addigra ilyet, volt, aki ölelkezni ment, volt, aki rúzzsal nyomott csókot a plexi pajzsokra, ez a nő viszont jobban vonzódott a klasszikus szimbólumokhoz. Olyan videófelvételeket valószínűleg nem látott, ahol egy ilyen megmozdulás közben lőtték agyon az embert.

Szerencséje volt, mert a golyó csak a vállán találta el, de úgy vágódott hanyatt, mintha valaki tiszta erőből arcon csapta volna. Itsuko-csan volt az első, aki megindult felé, hogy segítsen. Érti, épp éles lőszerezellel találják el az egyik társunkat, ő meg gondolkodás nélkül a segítségére siet.

És maga?

Természetesen én is rohantam utána, de nem lett volna még egy ember a földön, akiért ezt meg tettem volna.

Ember?

[Felcsattan.] Ne lovagoljon a szavakon! **[Szünetet tart, amíg az eddig érintetlen teájába kortyol.]** Hina-szan 22 évig volt apámmal, ami több volt annál, mint amire mindketten számíthattak, de így is teljesen padlóra küldte apámat a halála. Itsuko-csan a temetés után hagyott ott minket, jóformán egy szó nélkül. Az emberek is tudnak érzéketlenek lenni, de maguk valami különös gyökértelenséggel rendelkeznek. Annyi év után ez volt a jutalmunk.

Hallott utána Itsuko felől?

Egyszer kaptam tőle egy üzenetet, hogy a városban van, és hogy találkozunk. Meg is beszélünk egy helyet és egy időpontot, de végül nem jött el. **[Vállat von.]**

Körbenézek a szobában. Dacára a rengeteg könyvnek és fényképalbumnak, egyetlen kép sincs kifüggesztve a falra, vagy áll sorban a komódon. Mintha vendéglátóm egyszerre kutatná és próbálná elfelejteni a múltat.

Hallott már a Rashomon-effektusról?

Úgy érzem, hamarosan fogok.

Azt a jelenséget hívják így, amikor egy eseményre más-más módon emlékeznek vissza az azt megtapasztalók.

Másfél évvel ezelőtt néhai apai nagybátyám házát lomtalanítottuk. A dolgozószobája egyik poros sarkában találtam egy naplót, melyet, mint az kiderült, az ük-ükanyám írt, egészen a haláláig. A naplót érdeklődéssel olvastam, már csak a szakmámból kifolyólag is. Sokat írt egy emberről, egy férfiről benne, akivel közeli kapcsolatba került.

Egy reggel a szerkesztőségben elém került egy lista a Föld utolsó 13 élő emberéről. Gondolhatja a meglepetésemet, amikor láttam, hogy az egyiküket épp úgy hívják, mint a fiút a naplóból, Notoko Saigonak, Narából.

Úgy érte, azt a naplót...

Ono Itsuko írta, igen. Amikor pár nappal ezelőtt megtudtam, hogy ön lett a Föld utolsó élő embere, mindenképpen én szerettem volna beszélgetni magával. Azt azonban nem gondoltam, hogy ennyire másképp fog emlékezni az Itsukoval történetekre – miközben más részletekben olyan kitűnőnek bizonyult a memóriája.

Nem értem, miről beszél.

Itsuko nem hagyta el magukat Hina halála után. Évekig az apjával élt még, próbált a segítségére lenni. Csak azután ment el, hogy belátta, nem tehet már többet. A tünetés, amiről beszélt, Hina halála után több mint egy évvel történt. Ön valamiért mégis úgy emlékezett rá, mintha előtte lett volna...

Mi értelme felemlegetni a múltat? Mi? Az orrom alá akarja dörgölni, hogy száztizenkettő évesen nem emlékszem pontosan mindenre, ami emberöltőkkel ezelőtt történt? Olyan dolgokat hánytorgatna fel nekem, amiknek a történetkor maga még gondolat sem volt egy Petri-csésze alján! Különb is, mi értelme ennek? Hina-szan halott, Itsuko-csan is halott! A legtöbben még azelőtt elhagytak, hogy meghaltak volna, és ezen semmiféle napló nem változtat! Azt mondja, Itsuko apámmal volt még évekig? Mit számít? Az a pár év! Tudja, mi számít? Hogy kiöntöttem neki a szívem, és ő magamra hagyott! Igen, mindenre pontosan emlékszem! Hogy is ne emlékeznék, amikor az volt az utolsó... beszélgetésünk. A mai napig nem felejttem el azt az arcot. Életemben nem nyíltam meg úgy senkinek. Soha többet nem követtem el ezt a hibát. Ma már csak azt kívánom, bár akkor is befogtam volna a számat.

Mit mondott neki?

Hát nincs benne a csodálatos naplójában? Elmondtam neki, hogy mennyire fontos számomra. Hogy soha nem éreztem olyan közel magamhoz senkit, mint őt. Hogy szeretném, ha mindig mellettem lenne. Elmondtam, hogy... **[Legyint.]** Ah! Hagyjuk, magának ehhez semmi köze. Se senkinek. Nem értik meg maguk az emberek érzéseit. Hiszen pont ezért ment el. Ezért hagyott el.

Csendben ülünk egymással szemben. Tudom, hogy az interjúnak vége van. Saigo meredten bámul felém, de nem engem néz, hanem valamit, amit a múltjában hagyott. Tétovázom, mielőtt előveszem a naplót, de úgy érzem tartozom annyival

néhai ük-ükanyámnak, hogy az emlékei megtalálják a párjukat. Hogy a kettejük igazsága ne csak külön-külön létezzen, hanem ezen a ponton összeérjen.

Félhangosan olvasni kezdem a naplót.

... a dombon fekiüdtünk és a csillagokat néztük, amiket a városból sosem láthattunk ilyen tisztán. Gyerekként sokat flangáltunk errefelé, most évek óta először tértünk vissza. A tüntetésnek vége volt, de távolról még a neonlímpák ködébe visszhangzott egy-egy pukkanás. Földöntúlinak éreztem a helyet és az időt. Ehhez az is hozzátehetett valamit, hogy pár órával ezelőtt akár meg is halhattam volna a rendőrsorfal előtt. Borzongató belegondolni utólag, de most is gondolkodás nélkül megtenném. Tudva, hogy ő ott van mellettem.

Barátként?

Társként?

Sokáig nem tudtam eldönteni. És féltem megkérdezni. Mik az igazán félelmetes dolgok az életben? Kérdezni, ha félsz a választól.

Mégis megtettem és meg is kaptam a választ, ami segített benne, hogy lássam magamat a szemén keresztül. Ma este a fogyatkozó hold fényénél nem volt helye hazugságnak, így hát amikor válaszolt, tudtam, hogy a nyers igazságot kaptam.

“Ha ember lennél, szerelmes lennék beléd.”

A napló szerint Ichigo másnap költözött el az apjától, és utána nem találkoztak többet – bár a naplóban többször visszatér még a neve, láthatóan mindig gondolt magára az évek alatt.

Saigo a naplót bámulja a kezében. Véletlenül sem pillantva fel, úgy ül a tatamin, mint egy meghajlott Buddha-szobor. Talán ez volt a pillanata az ő megvilágosodásának, a napló pedig a fügefafa.

[Rekedten.] Megkaphatom? A naplót.

Odaadom neki és indulni készülök. Megköszönöm az interjút, és megígérem, hogy elküldöm neki a leíratot publikálás előtt. Azt feleli, nem szükséges. Már a genkankban állok, amikor alig hallhatóan utánam szól. Nem értem, mit mond, ezért visszakérdezek.

Miért nem jött el? Évekkel később, amikor Narában volt, miért nem jött el?

El akart menni. Útban a bár felé leszólította egy régi barátja és szóval tartotta. Húsz percet késett, de mire megérkezett, maga már nem volt ott.

Értem. Az ajtót kérem, húzza be maga után.

Frissítés: Notoko Saigo április 16-án halt meg, egy héttel ennek a cikknek a publikálása után. Úgy hallottam, az ágya mellett egy naplót találtak. Csak remélni tudom, hogy utolsó napjaiban hosszú idő után először nem érezte egyedül magát.